

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Zuzany Bystřické a soudců Martina Kopy a Mariana Kokeše ve věci

žalobce: V. K.
proti
žalovanému: Magistrát města Brna
se sídlem Malinovského nám. 3, 601 67 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2021, č. j. MMB/0205150/2021,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2021, č. j. MMB/0205150/2021, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3 000 Kč do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Shrnutí podstaty věci

1. Stavební úřad nařídil žalobci vstup na jeho pozemky v L. Chtěl tam provést kontrolní prohlídku a ověřit, zda žalobce odstranil stavební výtah, jak to měl učinit podle dřívějšího pravomocného rozhodnutí o jeho odstranění. Žalobce nyní namítá, že by jeho pozemky

měly podléhat ochraně, kterou ústava poskytuje obydlí, protože v rozestavěné budově na daných pozemcích bydlí. Z rozhodnutí správních orgánů přitom neplyne, proč je kontrolní prohlídka jeho pozemků nezbytná pro ochranu života, zdraví nebo bezpečnosti osob, jak to Listina základních práv a svobod a stavební zákon pro zásah do obydlí vyžadují. Podle magistrátu však na pozemky žalobce ústavní ochrana obydlí nedopadá. Soudu proto musel posoudit, kdo má pravdu. Je to žalobce.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Stavební odbor Úřadu městské části města Brna, Bmo-Líšeň („stavební úřad“) rozhodnutím ze dne 17. 3. 2021 nařídil žalobci na jeho pozemky parc. č. XA a XB, kat. území L. („pozemky žalobce“) na den 20. 4. 2021 v 9:00. Žalobce na nich má rozestavěnou stavbu hotelu při ulici N. („rozestavěná stavba“). Účelem kontrolní prohlídky mělo být ověření, zda tam již žalobce odstranil stavební výtah, jak to měl učinit podle dřívějšího pravomocného rozhodnutí stavebního úřadu, které potvrdily i správní soudy a Ústavní soud (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2019, č. j. 62 A 173/2017-129, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2020, č. j. 7 As 109/2019-20, a usnesení Ústavního soudu ze dne 16. 2. 2021, sp. zn. III. ÚS 67/21). Měl ho odstranit do 18. 7. 2019.
3. Žalobce se odvolal. Namítal, že v rozestavěné stavbě bydlí. Jde tedy podle čl. 12 odst. 1 Listiny základních práv a svobod („Listina“) o nedotknutelné obydlí, do nějž nelze vstoupit bez souhlasu toho, kdo v něm bydlí. Pozemky, kterých se týká nařízení vstupu, tvoří s jeho obydlím jeden funkční celek. Do obydlí lze zasáhnout, jen pokud je to nezbytné pro ochranu života nebo zdraví osob, pro ochranu práv a svobod druhých anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku. Stavební úřad však nikde nezmiňuje, že kontrolní prohlídka pozemků je nezbytná pro ochranu života, zdraví nebo bezpečnosti osob. Na podporu své argumentace žalobce odkazoval i na judikaturu. Zmínil mj. nález Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 3/09.
4. Magistrát však rozhodnutím ze dne 29. 4. 2021, č. j. MMB/0205150/2021 („rozhodnutí magistrátu“), odvolání žalobce zamítl a potvrdil rozhodnutí stavebního úřadu. Podle jeho názoru pozemky žalobce netvoří s rozestavěnou stavbou funkční celek. Pozemky žalobce podle magistrátu rozhodně nelze označovat za obydlí. Magistrát uvedl – ač necitoval konkrétní rozhodnutí –, že otázku nedotknutelnosti obydlí žalobce již opakovaně posoudily soudy několika stupňů v souvislosti s rozhodnutími stavebního úřadu o pořádkových pokutách ukládaných žalobci za neumožnění kontrolní prohlídky rozestavěné stavby. Zde však šlo o ověření, zda žalobce odstranil samostatnou stavbu výtahu, kterou snad ani žalobce nemůže označovat za součást rozestavěné stavby a tím i jeho obydlí. Magistrát proto této argumentaci nepřikládá relevanci.

III. Obsah žaloby

5. Žalobce namítá, že magistrát dostatečně nezjistil skutkový stav. Pozemky, na které stavební úřad nařídil vstup, tvoří spolu s rozestavěnou stavbou jeden funkční celek. Proto měl stavební úřad postupovat podle § 172 odst. 3 stavebního zákona (viz bod 8 níže). Z protokolu o kontrolní prohlídce ze dne 20. 4. 2021 plyne, že neodstranění výtahu je patrné z veřejného prostranství. Žalobci tedy není jasné, k čemu stavební úřad nařizoval kontrolní prohlídku za účelem zjištění, zda žalobce výtah odstranil, pokud lze tuto skutečnost zjistit pohledem z veřejného prostranství, které je přístupné každému bez omezení.

6. Magistrát postupoval v rozporu s pravidly pro hodnocení důkazů, nehodnotil je v jejich vzájemné souvislosti a nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Žalobce v minulosti opakovaně oznámil stavebnímu úřadu, že v rozestavěné stavbě bydlí. Opakuje, že jeho pozemky s ní tvoří jeden funkční celek. Vzhledem k tomu, že pro zjištění, zda výtah byl či nebyl odstraněn, lze seznat pouhým pohledem z veřejného prostranství, stavební úřad sledoval zcela jiné cíle, pokud – jak vyplývá z protokolu – kontrolní prohlídku nařídil zbytečně.
7. Stavební úřad i magistrát chybně definují, co je možné považovat za obydlí. Podle komentářové literatury k § 133 stavebního zákona je obydlím dům, byt nebo *jiná prostora* sloužící k bydlení a příslušenství k nim náležející. Je to široký pojem, který klade důraz na faktický stav bydlení z jakéhokoliv titulu. Obydlím je vše, co slouží člověku k bydlení. Poskytuje uživateli zejména nerušené soukromí, zajišťuje ochranu jeho osoby a jeho osobních věcí, zabezpečuje mu klid či jiné nutné životní potřeby a chrání jeho samotného i jeho věci proti vnějším negativním vlivům okolí (např. povětrnostním vlivům, hluku).
8. Podle § 172 odst. 3 stavebního zákona může do obydlí oprávněná úřední osoba vstoupit, jen pokud je to nezbytné pro ochranu života, zdraví nebo bezpečnosti osob. Pokud se obydlí užívá také pro podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti, může do něj oprávněná úřední osoba vstoupit, je-li to nezbytné pro plnění úkolů veřejné správy. Uživatel obydlí musí v uvedených případech oprávněné úřední osobě vstup do obydlí umožnit. Žalobce odkazuje i na čl. 12 odst. 1 a 3 Listiny. Žalobce obydlí neužívá pro podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti.
9. Žalobce také odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 6. 11. 2015, č. j. 4 As 215/2015-32), podle které jde o obydlí nezávisle na tom, zda v nemovitosti určené k bydlení probíhá stavba (stavební úpravy), či nikoliv. Jde o obydlí ve smyslu čl. 12 Listiny, pokud ji její vlastník využívá, popř. má prokazatelně v úmyslu ji využívat k bydlení. Širší pojetí pojmu obydlí zastává i Ústavní soud (nález ze dne 8. 6. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 3/09) nebo Evropský soud pro lidská práva (rozsudek ze dne 2. 10. 2014 ve věci *Delta pekárny a. s. proti České republice*, stížnost č. 97/11).
10. Žalobce ještě odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2019, č. j. 7 As 190/2019-31. Plyne z něj vázanost správních orgánů požadavky § 172 odst. 3 stavebního zákona. Musí postavit na jisto, zda je dotčená stavba obydlím či nikoliv. A následně musí postavit na jisto, zda jsou tu důvody pro vstup podle uvedeného ustanovení stavebního zákona.

IV. Vyjádření žalovaného

11. Magistrát zdůrazňuje, že nařízení vstupu je nástroj, kterým má stavební zákon napomoci správnímu orgánu docílit naplnění jeho práva vstupu na pozemky a do staveb. Žalobce podle magistrátu zapomíná, že stavební úřad nařídil vstup na pozemky žalobce za účelem ověření, jestli žalobce odstranil výtah, jak to měl podle dřívějšího pravomocného rozhodnutí o jeho odstranění učinit. Že tak neučinil, stavební úřad nezjistil z veřejného prostranství. Při kontrolní prohlídce dne 12. 3. 2021 umožnil shlédnutí výtahu vlastník sousedního pozemku. Právě proto, že žalobce výtah neodstranil, je nutné zjistit jeho aktuální stav na místě, aby mohl stavební úřad posoudit, zda není jeho konstrukce nebezpečná.

V. Replika a další vyjádření žalobce

12. Žalobce namítá, že tvrzení magistrátu o potřebě kontroly bezpečnosti neodstraněného výtahu odporuje rozhodnutí stavebního úřadu, které jasně uvádí, že se kontrolní prohlídka má týkat otázky, zda je odstraněný stavební výtah. Žádné jiné důvody jeho rozhodnutí neuvádí.
13. Žalobce také odkazuje na protokol z kontrolní prohlídky ze dne 20. 4. 2021, kde se uvádí, že podle fotodokumentace pořízené z veřejného prostranství je patrné, že výtah nebyl odstraněn.
14. Žalobce poté ještě svým podáním ze dne 4. 10. 2023 upozornil na závěry rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 11. 2022, č. j. 62 A 18/2021-92 („rozsudek 62 A 18/2021“). Plyne z něj, že se magistrát měl zabývat otázkou, zda rozestavěná stavba je obydlím, ve světle závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2015, č. j. 4 As 215/2015-32.

VI. Jednání před soudem

15. Dne 3. 10. 2023 se u soudu konalo jednání ve věci. Žalobce během něj popsal kontext jeho žalobních námitek. Zástupce žalovaného se vyjádřil k rozsudku 62 A 18/2021. Uváděl, že zde jde o nařízení vstupu na pozemky, nikoliv do obydlí. Viditelnost výtahu z okolí pozemků žalobce byla podle něj druhořadá. Žalobce dostával pokuty za neumožnění vstupu na své pozemky.
16. Soud poté provedl k důkazu protokol o kontrolní prohlídce ze dne 20. 4. 2021, který nebyl součástí správního spisu. Plynulo z něj, že z fotodokumentace pořízené z veřejného prostranství bylo patrné neodstranění výtahu. Žalobce navrhl k důkazu i dokument o stavebním povolení rozestavěné stavby z roku 1993. Soud ho k důkazu neprovedl, protože nesouvisel s podstatou věci. Další důkazy soud neprováděl. Po závěrečných návrzích a krátkém přerušení soud vyhlásil tento rozsudek.

VII. Hodnocení věci soudem

17. Žaloba je důvodná.
18. Jádrem sporu je otázka, zda i vstup na pozemky žalobce, na nichž je rozestavěná stavba, podléhá ústavní ochraně obydlí. Žalobce přitom trefně odkázal na rozsudek 62 A 18/2021, ve kterém šlo principiálně o tentýž problém. Zdejší soud jím zrušil rozhodnutí magistrátu o nařízení vstupu do rozestavěné stavby – o nějž zde i v této věci –, protože magistrát neodůvodnil, jak měl, zda i rozestavěná stavba je ústavně chráněným obydlím. V této věci magistrát podobně „podcenil“ otázku, zda *pozemky žalobce* ve skutečnosti nepoživají téže ústavní ochrany.

Obecná východiska

19. Podle čl. 12 odst. 1 Listiny je obydlí nedotknutelné. Nelze do něj vstoupit bez souhlasu toho, kdo v něm bydlí. Ustanovení čl. 12 odst. 3 Listiny pak umožňuje zákonu, aby dovoloval jiné zásahy do nedotknutelnosti obydlí (než je domovní prohlídka v trestním řízení podle čl. 12 odst. 2), za podmínky, že je to v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu života nebo zdraví osob, pro ochranu práv a svobod druhých anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku. Pokud obydlí slouží také pro podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti, pak může zákon takové zásahy dovolovat, též je-li to nezbytné pro plnění úkolů veřejné správy.

20. Zákon jeden z těchto Listinou předvídaných *jiných zásahů* do nedotknutelnosti obydlí dovoluje v § 172 stavebního zákona. V § 172 odst. 1 nejprve dává oprávněným úředním osobám plnícím úkoly podle stavebního zákona oprávnění vstupovat na cizí pozemky, stavby a do staveb s vědomím jejich vlastníků při (a) zjišťování stavu stavby a pozemku, a (b) opatřování důkazů a dalších podkladů pro vydání správního rozhodnutí nebo opatření. V § 172 odst. 3 stavební zákon v návaznosti na čl. 12 odst. 3 Listiny stanoví podmínky pro vstup oprávněné úřední osoby do obydlí – je to možné, jen pokud je vstup nezbytný pro ochranu života, zdraví nebo bezpečnosti osob. V případě obydlí užívaných taky pro podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti, do něj může oprávněná úřední osoba vstoupit, i pokud je to nezbytné pro plnění úkolů veřejné správy podle stavebního zákona. Ten současně ukládá uživateli obydlí povinnost, aby v uvedených případech umožnil oprávněné úřední osobě vstup do obydlí.
21. Ustanovení § 172 odst. 5 stavebního zákona pak dodává, že pokud vlastník pozemku nebo stavby bude bránit vstupu oprávněné úřední osobě, může mu stavební úřad rozhodnutím, které je prvním úkonem v řízení, umožnění vstupu nařídit. Na základě těchto ustanovení vydal své rozhodnutí stavební úřad a nařídil vstup na pozemky žalobce na 20. 4. 2021.
22. Zákon tedy rozlišuje mezi vstupem na pozemky a vstupem do obydlí. Jen pro obydlí pak stanoví přísnější podmínky vstupu, v čemž navazuje na čl. 12 odst. 3 Listiny. Nelze však ztrácet ze zřetele, jak pojem obydlí ve své judikatuře vyložil Ústavní soud v nálezu ze dne 8. 6. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 3/09 („nálezy Pl. ÚS 3/09“). Vytýkal úpravě v trestním řádu, že „je odrazem koncepce užšího pojetí institutu obydlí. Podle něj je obydlí vymezeno pouze prostorem skutečně sloužícím k bydlení, který je třeba odlišovat od prostorů nesloužících k bydlení. Tento přístup, který v důsledku plošně restriktivně interpretuje právo na soukromý život, se pak promítá do stanovení odlišných (přísnějších) podmínek pro nařízení a výkon domovní prohlídky ve srovnání s podmínkami pro nařízení a výkon prohlídky jiných prostor a pozemků. *Koncepci, vycházející ze striktního rozlišování soukromého života jednotlivce realizovaného v prostorách užívaných k bydlení, jemuž je poskytována vyšší míra ochrany před potenciálně excesivními zásahy ze strany veřejné moci, od soukromého života osoby naplňovaného například v jeho pracovním prostředí anebo v místech, která využívá k výkonu zájmových činností, resp. i nečinnosti v podobě prosté relaxace nebo k zábavě, považuje Ústavní soud za nepřijatelnou, neboť má účel základního práva na soukromý život.* Pokud jde o neohrazené pozemky (například lesy či louky), je zásadně třeba rozlišovat mezi vstupem na ně a jejich ‚prohlídkou‘, která je spojena se zásahem do integrity takové nemovitosti (pozemku). Proto její provedení musí mít stejný režim jako prohlídka uzavřených prostor. Je totiž obecně známou a sdílenou zkušeností (zejména z dob před rokem 1989), že se právě v takovém prostoru mnohdy realizoval soukromý život skrze uschování věcí, jež měly zůstat skryty očím veřejnosti a mnohdy především veřejné moci.“ (zvýraznil soud).
23. Byť se daný nálezy týká čl. 12 odst. 2 Listiny a domovních prohlídek, resp. prohlídek jiných prostor, jím zastávaný výklad pojmu obydlí lze vztáhnout i na čl. 12 odst. 3 Listiny. Není rozumného důvodu, proč by tento výklad pojmu obydlí měl mít v ústavní úpravě jeho nedotknutelnosti podle čl. 12 Listiny v jeho různých odstavcích různý význam (viz blíže nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 7. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 2/17, body 23-28). Listina jen rozlišuje intenzitu zásahů do obydlí a v závislosti na ní stanovuje různé podmínky pro tyto zásahy. Domovní prohlídka a prohlídka jiných prostor jsou z tohoto pohledu nejintenzivnější – proběhnou totiž i proti vůli toho, komu ochrana obydlí svědčí. Proto pro ně Listina stanoví v čl. 12 odst. 2 nej přísnější podmínky. Jiné zásahy do obydlí, které již

nejsou tak intenzivní – v mnoha případech i z toho důvodu, že neproběhnou, pokud s nimi dotčená osoba nesouhlasí (hrozí jí za jejich neumožnění zásahu „jen“ pokuta) –, proto podléhají mírnějším podmínkám v čl. 12 odst. 3 Listiny. Stále však *jde o zásahy do obydlí*, které musí požadavky uvedeného ustanovení splňovat.

24. Podle soudu lze i § 172 stavebního zákona vytknout to samé, co Ústavní soud vytýkal trestnímu řádu. Odráží užší pojetí obydlí a míjí účel základního práva na soukromý život. Jak přitom upozorňuje komentářová literatura, v podústavní úpravě (zejména z oblasti správního práva) lze nalézt hned několik nástrojů (vstupy do obydlí, kontroly, místní šetření atp.), které lze zařadit do množiny tzv. jiných zásahů zasahujících do práva na nedotknutelnost obydlí a sledujících jeden z účelů stanovených v čl. 12 odst. 3 Listiny. Mezi příklady těchto nástrojů daný komentář uvádí právě i vstup na pozemky a do staveb podle § 172 odst. 3 stavebního zákona (Husseini, F. a kol. *Listina základních práv a svobod*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 439, marg. č. 40).
25. Podobně jiný starší komentář k Listině dodává, že „vedle práva na soukromí v obydlí v úzkém smyslu, bývá v evropském prostoru uznáváno, že stejná ochrana dopadá i na prostory související s vlastním bytem jako takovým, tzn. například na garáže, sklepy, terasy, půdy a další, jakož i na nezastavěné plochy typu dvorů, zahrad apod.“ [Wagnerová, E. čl. 12 (Soukromí v prostorové dimenzi). In: Wagnerová, E., Šimíček, V., Langášek, T., Pospíšil, I. *Listina základních práv a svobod*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2012, s. 332]
26. Podle soudu se tedy podmínky, které Listina vztahuje na zásah do obydlí v čl. 12 odst. 3, vztahují i na pozemky, na kterých se nachází stavba, v níž člověk bydlí. Soud v tomto ohledu z výše uvedených důvodů zaujímá jiný právní názor, než jaký zaujal Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 20. 11. 2014, č. j. 2 As 69/2014-57 (bod 14). I prostor „za plotem“ čl. 12 odst. 3 Listiny chrání. Vstup na něj je proto možný, jen je-li to v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu života nebo zdraví osob, pro ochranu práv a svobod druhých anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku. Pokud obydlí slouží také pro podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti, pak může zákon takové zásahy dovolovat, též je-li to nezbytné pro plnění úkolů veřejné správy.
27. Z toho plyne, že pozemky související s obývanou stavbou také musí podléhat režimu § 172 odst. 3 stavebního zákona. V případech, ve kterých neslouží k podnikání nebo jiné hospodářské činnosti, je tedy vstup oprávněné úřední osoby na něj za účelem provedení kontrolní prohlídky možný, jen pokud je slovy stavebního zákona nezbytný pro ochranu života, zdraví nebo bezpečnosti osob. Je to logické, prostor „za plotem“ už všichni chápeme jako naše soukromí a zásah do něj může být pro mnohé – z důvodů, které zmiňuje i Ústavní soud v nálezu Pl. ÚS 3/09 – stejně intenzivní jako vstup do domu či bytu, kde bydlíme.
28. Odporovalo by proto ústavně konformnímu výkladu § 172 odst. 3 stavebního zákona, pokud bychom zde mezi pozemky a obydlím v úzce chápaném smyslu rozlišovali a stanovovali pro vstup na ně různé podmínky.

Použití obecných východisek v konkrétních okolnostech této věci

29. V zásadě jedinou námitkou žalobce je, že na jeho pozemky dopadá ochrana obydlí ve smyslu § 172 odst. 3 stavebního zákona. Oprávněná úřední osoba na ně tedy podle něj může vstoupit, jen pokud je to nezbytné pro ochranu života, zdraví nebo bezpečnosti osob. Od

tohoto argumentu pak žalobce odvozuje své ostatní (dílčí) námitky, tj. rozpor s pravidly pro hodnocení důkazů, nedostatečné zjištění skutkového stavu atd.

30. Stavební úřad pozemky žalobce nepovažoval za součást obydlí, na něž by dopadal § 172 odst. 3 stavebního zákona. To je zřejmé jak z formálního označení jeho rozhodnutí (postup podle § 172 odst. 1 stavebního zákona), tak z jeho obsahu (účelem kontrolní prohlídky mělo být zjištění skutečného stavu věci, konkrétně zda žalobce odstranil stavební výtah). V odvolání proti rozhodnutí stavebního úřadu žalobce namítal, že stavební úřad nikde nezmínil, že kontrolní prohlídka pozemků je nezbytná pro ochranu života, zdraví nebo bezpečnosti osob. Odkázal i na nález Pl. ÚS 3/09.
31. Magistrát nicméně danou námitku vypořádal se závěrem, že pozemky žalobce netvoří s rozestavěnou stavbou funkční celek. Pozemek podle něj rozhodně nespadá pod ochranu obydlí. Opřel se o rozhodnutí soudů o pořádkových pokutách ukládaných žalobci za neumožnění kontrolní prohlídky rozestavěné stavby (aniž by je specifikoval). Výtah, jehož (ne)odstranění chtěl stavební úřad zkontrolovat, podle magistrátu snad ani žalobce nemůže označovat za součást rozestavěné stavby a tím i jeho obydlí.
32. Magistrát se však vůbec nevypořádal s odkazem žalobce na nález Pl. ÚS 3/09, který odmítá úzké chápání pojmu obydlí, na němž výklad magistrátu stojí. Podobně jako ve věci řešené rozsudkem 62 A 18/2021 – kde pro změnu při řešení otázky, zda je rozestavěná stavba obydlím, nezohlednil rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2015, č. j. 4 As 215/2015-32 – zde neodůvodnil svůj závěr, že na pozemky žalobce nedopadá ochrana čl. 12 Listiny, jak měl. Nepostavil najisto, proč žalobcova odvolací námitka, že i pro vstup na pozemek je třeba použít režim § 172 odst. 3 stavebního zákona, poukazuje i na nález Pl. ÚS 3/09, neobstojí. Vlastně jen konstatoval, že „je jasné“, že do rozsahu ústavně chráněného obydlí nespadá. Nepoložil si navíc ani otázku, jestli nařízení vstupu odůvodňuje nezbytnost pro ochranu života, zdraví nebo bezpečnosti osob. To vše však s ohledem na uvedené nemůže obstát.
33. Nic na tom nemění ani odkaz na dřívější rozhodnutí soudů a magistrátu o pořádkových pokutách. Magistrát je v první řadě nijak nespecifikoval. Soud naproti tomu postupuje obdobně podle nedávného rozsudku 62 A 18/2021 (proti němuž magistrát nepodal kasační stížnost), ve kterém šlo v principu o tutéž otázku – nedostatečné odůvodnění rozhodnutí, které se týkalo nařízení vstupu do rozestavěné stavby, pokud jde o otázku, zda je ústavně chráněným obydlím. Závěry rozsudku 62 A 18/2021 lze přenést na tutéž otázku týkající se pozemků žalobce.
34. Lze dodat, že uložení pořádkové pokuty za neumožnění vstupu na pozemek či stavbu, o něž mělo jít v rozhodnutích, na něž magistrát odkazuje, je oproti nařízení vstupu na pozemek, o něž jde v této věci, lehce jinou otázkou, kterou upravuje § 173 odst. 1 stavebního zákona (byť soud uznává, že i pro jeho použití může za určitých okolností hrát roli, zda jde o ústavně chráněné obydlí). Sám magistrát také zmínil, že v oněch nespecifikovaných rozhodnutích o pořádkových pokutách šlo o vstup do rozestavěné stavby. Jejich předmětem tedy podle všeho nebylo, zda i na *pozemky žalobce* dopadá ústavní ochrana obydlí podle čl. 12 Listiny. Této otázce se tedy soud i magistrát zřejmě nevěnovaly. Tato jeho argumentace tedy nebyla přiléhavá.
35. Žalobní námitky týkající se ústavní ochrany pozemků žalobce coby součásti jeho obydlí jsou proto důvodné v tom rozsahu, že magistrát adekvátně neodůvodnil, proč ji podle něj

nepožívají. Nezareagoval, jak bylo třeba na poukaz žalobce na nález Pl. ÚS 3/09, a neposoudil tuto otázku s náležitým odůvodněním.

36. Magistrát tyto vady bude muset napravit v dalším řízení. Na základě výše uvedeného tedy bude muset odůvodnit, zda pozemky žalobce podléhají ochraně širěji chápaného pojmu obydlí ve smyslu čl. 12 odst. 3 Listiny a § 172 odst. 3 stavebního zákona. Pokud dojde k závěru, že ano, pak bude muset vyhodnotit, zda rozhodnutí stavebního úřadu splňuje požadavky § 172 odst. 3 stavebního zákona, tedy jestli nařízení vstupu na pozemky žalobce odůvodňovala nezbytnost pro ochranu života, zdraví nebo bezpečnosti osob. Pokud dojde k závěru, že ne, pak se samozřejmě nebude muset podmínkám § 172 odst. 3 stavebního zákona věnovat.
37. Již jen nad rámec odůvodnění soud doplňuje, že neminul zmínku magistrátu ve vyjádření k žalobě, poukazující na možnou nebezpečnost stavebního výtahu. Ve svém rozhodnutí se z výše uvedených důvodů této otázky nevěnoval. Pokud magistrát shledá, že pozemky žalobce podléhají ochraně čl. 12 Listiny, může být cestou, kterou dá magistrát požadavkům § 172 odst. 3 stavebního zákona zadost, jestliže tuto myšlenku rozvede.

VIII. Náklady řízení

38. Soud shledal žalobu důvodnou. Proto výrokem I. zrušil rozhodnutí magistrátu (§ 78 odst. 1 soudního řádu správního). Věci současně vrátil magistrátu k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 soudního řádu správního). V nich magistrát váže právní názor soudu vyslovený v tomto řízení (§ 78 odst. 5 soudního řádu správního)
39. Žalobce má jako úspěšný účastník řízení právo na náhradu nákladů řízení vůči neúspěšnému magistrátu (§ 60 odst. 1 soudního řádu správního). Soud žalobce z 50 % osvobodil od soudních poplatků. Žalobce tak za žalobu zaplatil 1 500 Kč. Právě v této částce spočívají jím vynaložené náklady řízení. Jiné náklady řízení žalobce nevyčísil. Soud proto výrokem II. uložil magistrátu, aby je žalobci nahradil.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 10. října 2023

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu